

Fakty 24 | Polska

Eksperci o przyszłości polskiej oświaty i potrzebie zmian

► **Kraków: wielka dyskusja o jakości edukacji**

► **Chcą omówić nowe wyzwania i problemy**

Magdalena Stokłosa

Czy szkoła zdaje egzamin z wymagań stawianych przez współczesny świat? Co zrobić, żeby kształcenie nie odbywało się w oderwaniu od rzeczywistości? Jak pomóc szkołom w sprostaniu coraz to nowym wyzwaniom? Zastanawiają się nad tym uczestnicy konferencji „Jakość edukacji czy/i jakość ewaluacji”, odbywającej się właśnie w Krakowie. Przyjechało na nią ponad 300 nauczycieli, dyrektorów szkół, wizytatorów, urzędników odpowiedzialnych za edukację i naukowców z całej Polski i zagranicy.

– W czasie tej konferencji wspólnie zastanówmy się, czy wymagania stawiane szkołom przez państwo są istotne dla podnoszenia jakości edukacji. Może coś trzeba dopisać, coś wy-

kreślić, a coś zmienić? – wiceminister edukacji Krystyna Szumilas apelowała do uczestników na otwarciu spotkania. – Zastanówmy się, jak pomóc szkołom w spełnianiu tych wymagań – dodała.

– Rodzice posyłając swoje dzieci do szkoły oczekują, że zobaczą to samo, co sami pamiętają ze szkolnych lat. Tymczasem gdy to dziecko za 12 lat wejdzie w dorosłe życie, rzeczywistość będzie już zupełnie inna – zauważył w swoim wystąpieniu prof. Michał Federowicz z Instytutu Badań Edukacyjnych.

Naukowiec podkreślił, że ważnym wyzwaniem dla placówek edukacyjnych jest umiejętność przygotowania ucznia do tego, co spotka go po zakończeniu edukacji.

– Szkoła musi przygotowywać do przyszłości. Nie uda się jej tego dokonać, jeżeli sama będzie tkwiła w przeszłości – mówił prof. Federowicz. – Potrzebne są zmiany i w nich widzę nadzieję. Wiem, że zmiany początkowo spotykają się zwykle ze sprzeciwem, ale po pewnym czasie się do nich przekonujemy – dodał.

Prof. Michał Federowicz: – Szkoła musi przygotowywać uczniów do przyszłości

Jednym z zagadnień omawianych w trakcie czterodniowej konferencji jest ewaluacja oświaty i system nadzoru pedagogicznego – ale nie tylko. Podczas sesji eksperckich poruszane są te-

maty takie, jak: współpraca szkół z organizacjami lokalnymi, problem dyscypliny w klasie, relacje między szkołą a rodziną, budowanie zaufania do edukacji, koncepcja pracy szkoły. Gość-

cie zagraniczni opowiadają o systemach zarządzania oświatą w swoich krajach. Prof. Kathleen Lynch z University College w Dublinie mówiła o tym, jak warunki ekonomiczne warunkują szanse edukacyjne uczniów. Z kolei dr Frank Crawford, ekspert oświatowy ze Szkocji, podkreślał, że szkoła nie może stać w miejscu.

– Obecnie uczy się pokolenie dzieci, które będzie pracowało jeszcze w 2075 roku – mówił dr Crawford. – Czy to, czego uczymy dziś, będzie aktualne za ponad pół wieku? Aby tak się stało, należy podejmować działanie w kierunku zmiany. Człowiek bowiem uczy się poprzez zmianę.

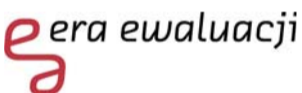
Ewaluacja oświaty – co to takiego?

Nowy system ewaluacji i nadzoru pedagogicznego został zatwierdzony rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w 2009 r. Jego celem jest gromadzenie informacji na temat jakości pracy szkół. Ministerstwo zdefiniowało 17 wymagań dotyczących różnych dziedzin: od wyników na-

uczania, przez rozwijanie aktywności uczniów, współpracę z rodzicami, po wyposażenie placówki. Każde z wymagań szkoła może spełnić na poziomie od A do E. Wyniki ewaluacji przedstawione są w raporcie dostępnym dla każdego na platformie internetowej www.npseo.pl.

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

Jak spełnić obietnicę, którą niesie edukacja

dr Grzegorz Mazurkiewicz
Instytut Spraw
Publicznych UJ

Systemy edukacyjne na całym świecie są przedmiotem krytyki. Musimy się zastanowić, co zrobić, żeby obietnica, jaką edukacja niesie ze sobą, była przez szkołę wzmocniana, a nie osłabiana. Nie da się tego zrobić w oderwaniu od rzeczywistości. Nie możemy budować szkoły, która jak w bursztynie utrwała to, co do tej pory robiliśmy. Musimy się zastanawiać, jakiej szkoły świat potrzebuje obecnie. Jakie wyzwania niesie globalizacja, rewolucja technologiczna, jakie działania szkoła może podejmować w sytuacji kryzysu czy gwałtownego rozwoju. Nie jest to proste. Jeżeli

jednak chcemy, żeby edukacja była spełnioną obietnicą, musimy sobie i innym pomóc poradzić z tą rzeczywistością.

Trzeba sobie uświadomić, jak trudna jest dzisiaj praca nauczyciela. Dawniej „jakość edukacji” nie wiązała się z wielkimi wyzwaniami. Oznaczała: nauczyć czytać i pisać, żeby 10 proc. dostało się na studia. Dziś ten kontekst jest o wiele szerszy, a przed szkołami stoi wiele zadań. Nie chodzi tylko o przekazywanie wiedzy, również o opiekę, o pracę z dorosłymi, o współdziałanie ze środowiskiem lokalnym.

Polityka edukacyjna to jest wynik negocjacji. Ewaluacja dzięki temu, że jest procesem otwartym i zachęca do dyskusji, umożliwia wysłuchanie wszystkich głosów. Nasze zadanie polega na tym, żeby wprowadzać inspirującą wizję, żeby ustalić, czym jest dla nas jakość edukacji. I wreszcie – żeby wspierać szkoły w realizacji tej wizji. *Not. (ak)*

Polacy się uczą

Z prof. Johnem MacBeathem z Uniwersytetu w Cambridge rozmawia Magdalena Stokłosa

Dlaczego ewaluacja ma tak duże znaczenie dla placówek oświatowych?

Nie pójdziemy naprzód z nauką, jeżeli stale nie będziemy się zastanawiać nad tym, czego już dokonaliśmy. Ewaluacja jest narzędziem do analizowania tych dokonań. Doświadczenia ostatnich 20 lat pokazują, że nauczyciele, którzy poddają swoją pracę ocenie, są po prostu lepsi.

Zauważył Pan podczas wykładu inauguracyjnego,

że szkoła nie jest już dla młodych ludzi głównym źródłem wiedzy. Coraz częściej czerpią informacje np. z internetu. Jak szkoły mogą radzić sobie z tym wyzwaniem?

Szkoły powinny nadążać za przemianami. Uczniowie spędzają obecnie przed komputerem znacznie więcej czasu niż w szkole. Wiedza zdobyta poza szkołą może być wartościowa, ale też może być nieprawdziwa. Rolą nauczycieli jest łączenie tych źródeł wiedzy i zachęcanie uczniów do jej weryfikowania.

Jak ocenia Pan polski system ewaluacji? Mamy dużo do zrobienia?

Każdy z istniejących systemów ma jeszcze wiele do zrobienia. Pracowałem nad ewaluacją w ok. 30 krajach. Jeszcze nie spotkałem żadnego, który miałby już wszystko idealnie urządzone. Wspaniałą rzeczą u Polaków jest to, że pragną się uczyć. Nie tylko tego, co robić, ale też czego unikać.

Wymiana doświadczeń i „oswajanie wroga”

Elżbieta Łęcznarowicz, zastępca prezidenta Krakowa ds. edukacji i spraw społecznych
Mam nadzieję, że ta konferencja doposaży nas w wiedzę na temat tego, co nowego w edukacji i w dziedzinie badania jakości pracy szkół. Najważniejsza jest jednak wymiana doświadczeń i poglądów. Spotykają się tu ludzie z różnych stron Polski. To wielka wartość tego spotkania.

Ewa Bielecka, kierowniczka Oddziału Ewaluacji Kuratorium Oświaty w Gdańsku

Dobrze byłoby, gdyby rezultatem tej konferencji było wzmocnienie nadzoru nad placówkami oświatowymi. Sama jestem ewaluatorem i chciałabym opowiedzieć innym o swoich doświadczeniach. Myślę, że mam kilka cennych wniosków do przekazania.

Tomasz Jurczyk, dyrektor Zespołu Gimnazjalno-

Prelegenci

Eksperci zagraniczni:

prof. William Armaline, USA
dr Frank Crawford, Wielka Brytania
dr Kathy Farber, USA
prof. John Fischer, USA
prof. William Gaudelli, USA
dr Jaap van Lakerveld, Holandia
prof. Kathleen Lynch, Irlandia
prof. John MacBeath, Wielka Brytania
dr Tony MacFadyen, Wielka Brytania
prof. Sharon Subreenduth, USA
mgr Jeff Taylor, USA
prof. Tony Townsend, Wielka Brytania
dr Doreen Uhas Sauer, USA
prof. Hartmut Wenzel, Niemcy

Eksperci polscy:

mgr Agnieszka Borek
dr Roman Dorczak
dr Danuta Elsner
dr hab. Dorota Gołębiak, prof. DSW
dr Marek Kaczmarzyk
mgr Tomasz Kasprzak
mgr Andrzej Kołodziejczyk
mgr Michał Lisicki
dr Grzegorz Mazurkiewicz
dr hab. Henryk Mizerek, prof. UWM
dr hab. Aleksander Noworól, prof. UJ
mgr inż. Paweł Simka
dr Małgorzata Skura
dr Jacek Strzemieczny
dr Seweryn Szatkowski
dr Bartłomiej Walczak
dr Stefan Wlazło
dr Barbara Wójcik

